PRIMERANÉ HODNOTENIE VPLYVOV PLÁNU / PROJEKTU NA ÚZEMIA SÚSTAVY NATURA 2000

Posudzovaná činnosť:
Lošonec – stavebný kameň, paleobazalt.
Ťažba výhradného ložiska nevyhradeného nerastu

Objednávateľ:
ALAS SLOVAKIA, s.r.o., Polianky 23,841 01 Bratislava

Spracovateľ:
Ing. Marián Jasík, Sásovská cesta 86, 974 11 Banská Bystrica
Odborne spôsobilá osoba pre vyhotovovanie dokumentácie ochrany prírody a krajiny podľa § 55 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, číslo potvrdenia **F-43/2006**

Júl 2025

OBSAH

ÚVOD ... **3**
1. VYHODNOTENIE PODKLADOV PRE PRIMERANÉ HODNOTENIE ... **3**
2. POSTUP PRI VYPRACOVANÍ PRIMERANÉHO HODNOTENIA ... **4**
3. INFORMÁCIE O PROJEKTE ... **7**
4. IDENTIFIKÁCIE DOTKNUTÝCH ÚZEMÍ SÚSTAVY NATURA 2000 ... **8**
4.1 SKUEV0267 Biele hory ... 9
4.2 SKCHVU014 Malé Karpaty ... 10
5. HODNOTENIE VPLYVOV NA DOTKNUTÉ ÚZEMIE SÚSTAVY NATURA 2000 ... **18**
5.1 Hodnotenie vplyvov na predmety a ciele ochrany SKCHVU014 Malé Karpaty ... 18
TESÁR ČIERNY (Dryocopus martius) ... 18
MUCHÁRIK BIELOKRKÝ (*Ficedula albicollis*) ... 20
ĎATEĽ BIELOCHRBTÝ (*Dendrocopos leucotos*) ... 22
5.2 Hodnotenie kumulatívnych vplyvov ... 24
Existujúce vplyvy lokálneho a regionálneho charakteru ... 24
Záver hodnotenia ... 25
6. HODNOTENIE VPLYVOV PROJEKTU NA INTEGRITU ÚZEMÍ SÚSTAVY NATURA 2000 ... **27**
7. NÁVRH ZMIERŇUJÚCICH OPATRENÍ ... **27**
Časové obmedzenia počas odlesnenia dobývacieho priestoru určeného na pokračovanie ťažby ... 27
Biologicko-administratívne opatrenia ... 27
8. ZÁVER PRIMERANÉHO HODNOTENIA ... **28**
POUŽITÉ ZDROJE ÚDAJOV A LITERATÚRA ... **29**
PRÍLOHY ... **30**
FOTODOKUMENTACIA ... **31**

ÚVOD

Požiadavka na primerané hodnotenie vplyvu zámeru „Lošonec – stavebný kameň, paleobazalt : Ťažba výhradného ložiska nevyhradeného nerastu“ na územia sústavy Natura 2000 vyplynula z rozsahu hodnotenia určeného Ministerstvom životného prostredia SR rozhodnutím č. 12013/2024-11.1.1/ssch zo dňa 3.10.2025 vydaného v rámci procesu posúdenia vplyvu navrhovanej činnosti „Lošonec – stavebný kameň, paleobazalt: Ťažba výhradného ložiska nevyhradeného nerastu“ na životné prostredie podľa ustanovení zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (https://www.enviroportal.sk/eia/detail/losonec-stavebny-kamen-paleobazalt-tazba-vyhradneho-loziska-nevyhraden).

Podkladom pre určenie rozsahu hodnotenia boli stanoviská vydané v procese posudzovania vplyvu na životné prostredie. Navrhovateľom činnosti je ALAS SLOVAKIA, s.r.o., Polianky 23, 841 01 Bratislava.

1. VYHODNOTENIE PODKLADOV PRE PRIMERANÉ HODNOTENIE

Dokumentácia k projektu:

1) „Lošonec – stavebný kameň, paleobazalt“ – zámer činnosti (https://www.enviroportal.sk/eia/detail/losonec-stavebny-kamen-paleobazalt-tazba-vyhradneho-loziska-nevyhraden) a správa o hodnotení (nepublikované) vypracované fy ENVIGEO, a.s. v r. 2025

Dokumentácia a podklady ochrany prírody:

2) Zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení,
3) Vyhláška MŽP SR č. 170/2021 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení,
4) Vyhláška MŽP SR č. 216/2005 Z.z., ktorou sa vyhlasuje chránené vtáčie územie Malé Karpaty,
5) Výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu,
6) Vrstva území NATURA 2000 na Slovensku vo formáte .shp zo zdroja, www.protectedplanet.net,
7) Reporting podľa článku 17 smernice o biotopoch za obdobie rokov 2013 – 2018,
8) Ciele ochrany Chráneného vtáčieho územia Malé Karpaty SKCHVU014 (poskytnuté ŠOP SR, Správou CHKO Malé Karpaty, Ing. Peter Puchala mailom dňa 2.7.2025),
9) Štátna ochrana prírody SR, B. Bystrica, 20125: Návrh Programu starostlivosti o Chránené vtáčie územie Malé Karpaty 2024– 2054 (nepublikované),
10) Prieskum avifauny (vlastný prieskum - 2025 – je uložený u autora primeraného hodnotenia),
11) Literatúra uvedená v kapitole č. 9.

Prieskumy a monitoring

1) Správa z realizácie ornitologického prieskumu dobývacieho priestoru Lošonec a jeho blízkeho okolia, Ing. Marián Jasík, jún 2025 (uložená u autora primeraného hodnotenia).

2. POSTUP PRI VYPRACOVANÍ PRIMERANÉHO HODNOTENIA

Primerané hodnotenie vplyvu projektu je vypracované podľa vyhlášky MŽP SR č. 170/2021 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení (ďalej len „vyhláška“) a príručky „Metodika hodnotenia významnosti vplyvov plánov, programov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike“ vydanej Štátnou ochranou prírody SR, Banská Bystrica (ŽIAČIKOVÁ et al., 2023).

Prvým krokom v rámci hodnotenia bola konzultácia so ŠOP SR, Správou CHKO Malé Karpaty (mailom dňa 29.6.2025 – Ing. Peter Puchala, zoológ, odpoveď telefonicky dňa 7.7.2025) a SOS Birdlife (Ing. Jozef Ridzoň – mailom dňa 30.6.2025, odpoveď dňa 7.7.2025). Predmetom konzultácií bolo zisťovanie či má odborná organizácia, v územnej pôsobnosti ktorej sa dobývací priestor Lošonec nachádza resp. mimovládna organizácia venujúca sa výskumu a ochrane vtákov na Slovensku informácie o trvalejšom výskyte významnejších druhov fauny, hlavne vtákov a to predovšetkým druhov, ktoré sú predmetom ochrany SKCHVU014 Malé Karpaty, kde je dobývací priestor situovaný. Podľa získaných informácií od SOS Birdlife sú v okolitých lesoch spomedzi predmetov ochrany CHVÚ Malé Karpaty evidované *Ficedula albicollis, Ficedula parva, Picus canus, Dryocopus martius, Dendrocopos leucotos* .

Spracovateľ hodnotenia vypracoval vo vzťahu k navrhovanej činnosti štúdiu týkajúcu sa avifauny dotknutého územia (Ing. Marián Jasík, júl 2025). Jej cieľom v dotknutej oblasti (dobývací priestor Lošonec a buffer 100 – 150 m po obvode DP) bolo:

- zaznamenať kvantitatívne a kvalitatívne údaje o výskyte druhov vtákov, ktoré sú predmetom ochrany SKCHVU014 Malé Karpaty v hniezdnej sezóne 2025,
- posúdiť vhodnosť biotopov pre výskyt druhov vtákov, ktoré sú predmetom ochrany SKCHVU014 Malé Karpaty.

Terénna obhliadka dotknutého územia spojená s prieskumom avifauny bola realizovaná v nasledovných dňoch : 14.3, 16.4., 18.5., 25.6. 2025.

Samotné kvantifikovanie vplyvu realizácie projektu na druhy a biotopy, ktoré sú premetom ochrany územia Natura2000 slúžilo ako podklad pre hodnotenie významnosti vplyvov. Popis vplyvu a určenie jeho významnosti bolo vykonané popisne, pričom sa vychádzalo z kritérií uvedených v príslušnej časti metodiky. Významnosť vplyvu bola ohodnotená číselnou hodnotou pre každý posudzovaný predmet ochrany podľa nasledovnej stupnice a popisu významnosti vplyvu odporúčaných metodikou. Stupnica významnosti vplyvov je uvedená v tabuľke č. 1.

Podľa Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike (ŽIAČIKOVÁ et al. 2023) významnosť vplyvov je spravidla daná:

- typom projektu,
- veľkosťou alebo rozsahom projektu,
- vlastnosťami územia sústavy Natura 2000,
- rizikami kumulácie vplyvov.

Tab. 1: Stupnica významnosti vplyvov

Číselná hodnota	Významnosť vplyvu	Krátky popis významnosti vplyvu
-2	významný negatívny vplyv	Nepriaznivý vplyv na integritu územia podľa čl. 6.3 smernice o biotopoch. Významný rušivý až likvidačný vplyv na biotop alebo populáciu druhu alebo ich podstatnú časť (v nadväznosti na parametre cieľov ochrany); významné narušenie ekologických podmienok biotopu alebo druhu, významný zásah do biotopu alebo do prirodzeného vývoja druhu (v nadväznosti na parametre cieľov ochrany). Projekt je možné schváliť len za splnenia podmienok stanovených v odsekoch 11 a 12 § 28 zákona o ochrane prírody.
-1	mierne negatívny vplyv	Mierny, nevýznamný negatívny vplyv. Mierne rušivý vplyv na biotop či populáciu druhu; mierne narušenie ekologických podmienok biotopu alebo druhu, okrajový zásah do biotopu alebo do prirodzeného vývoja druhu. Možno ho zmierniť alebo vylúčiť navrhnutými zmierňujúcimi opatreniami. Nevylučuje schválenie projektu.
0	nulový vplyv	Žiadny preukázateľný vplyv.
+1	mierne pozitívny vplyv	Mierne priaznivý vplyv na biotop alebo populáciu druhu, mierne zlepšenie ekologických podmienok biotopu alebo druhu, mierne priaznivý zásah do biotopu alebo do prirodzeného vývoja druhu.
+2	významný pozitívny vplyv	Významný priaznivý vplyv na biotop alebo populáciu druhu, významné zlepšenie ekologických podmienok biotopu alebo druhu, významný priaznivý zásah do biotopu alebo do prirodzeného vývoja druhu (dosiahnutie cieľov ochrany vo vzťahu k zlepšeniu stavu predmetu ochrany územia sústavy Natura 2000).

Kritériá na hodnotenie významnosti vplyvu projektu na biotopy alebo druhy území sústavy Natura 2000 sú:

- **Kvantita biotopu/druhu**

Hranica stanovenia významného negatívneho vplyvu môže byť 1 % z plochy biotopu alebo populácie druhu v dotknutom území sústavy Natura 2000. Táto hranica je však vhodná iba pre široko rozšírené alebo relatívne bežné biotopy a druhy. V odôvodnených prípadoch má byť tento limit oveľa nižší (napr. ovplyvnená vysoko kvalitná, jadrová, reprezentatívna alebo podľa ďalej uvedených kritérií dôležitá lokalita druhu/biotopu).

Podobne by mala byť táto hranica oveľa nižšia pre vzácnejšie biotopy a druhy. Osobitne je potrebné prihliadať na **prioritné** biotopy v zmysle smernice o biotopoch, ktoré nie je možné nahradiť alebo obnoviť. Ide najmä o statické biotopy, ktoré sú viazané na špecifické ekologické podmienky (napr. slaniská, penovcové prameniská, pieskové biotopy).

V prípade týchto biotopov akýkoľvek zásah vedúci k nenávratnej strate aj malej časti biotopu sa považuje za významný negatívny vplyv.

Rovnako je potrebné pristupovať k biotopom, pri ktorých je možný záber plochy biotopu len z naliehavých dôvodov vyššieho verejného záujmu (§ 28 ods. 11 zákona), uvedeným v prílohe č. 1 vyhlášky.

- **Kvalita biotopu/druhu**

Nezávisle od kvantitatívnych údajov sa za významný negatívny vplyv dá považovať negatívne ovplyvnenie, resp. likvidácia:

- jedinečného výskytu v SR (t. j. predmet ochrany je v danom území síce hojný, ale je to ojedinelé ÚEV/CHVU v SR, kde je predmetom ochrany),
- veľmi kvalitného výskytu v rámci ÚEV/CHVU (jadrové územie výskytu druhu, väčšie rozlohy reprezentatívnych porastov, atď.),
- ohrozenej, poslednej, zanikajúcej populácie/biotopu v ÚEV/CHVU.

Za významný vplyv sa dá považovať aj výrazné ovplyvnenie:

- špecifickej štruktúry biotopu v ÚEV/CHVU (napr. odstránenie stromovej etáže v lesných porastoch na viac ako 50 % plochy biotopu v ÚEV),
- funkcie biotopu v ÚEV/CHVU (napr. závažné zmeny hydrologického režimu, znečistenie),
- typických druhov biotopu v ÚEV/CHVU (významné zmeny druhového zloženia, ktoré smerujú k zmene biotopu, zhoršeniu stavu),
- stavu populácie druhu v ÚEV/CHVU (napr. vyrušovanie hniezdiacej populácie realizovanou činnosťou – prevádzkou, čo spôsobí presun druhu z územia s cieľom nájsť iné vhodné hniezdne biotopy),
- biotopu druhu v ÚEV/CHVU (napr. významný záber rozmnožovacích biotopov druhu v území sústavy Natura 2000, čím sa následne ovplyvní aj početnosť populácie druhu v území, strata potravných biotopov druhu),
- vyhliadok biotopu/druhu do budúcnosti v ÚEV/CHVU (napr. vplyvom realizovaných činností sa zmení obhospodarovanie v území, čo bude mať za následok zhoršovanie stavu až postupný zánik predmetov ochrany územia sústavy Natura 2000).

- **Geografická poloha dotknutého biotopu/druhu v horizontálnom a vertikálnom smere**

Pri vyhodnotení významnosti vplyvu je potrebné zohľadniť:

- jadrové zóny biotopu, nerozčlenené porasty, azonálny či významný marginálny a netypický pôvodný výskyt,
- integritu (celistvosť) územia sústavy Natura 2000 a areálu výskytu biotopu/druhu v ňom.

Zásadné miesta z hľadiska biológie druhu, napr.:

- miesto rozmnožovania (hniezdisko, tokanisko, stromové dutiny, brlohy),
- nenahraditeľný potravný biotop,
- úkrytové možnosti a refúgiá,
- migračné trasy.

Podľa ustanovenia § 19 ods. 6) vyhlášky bol vyhodnotený vplyv navrhovanej činnosti na ciele ochrany. Ciele ochrany pre SKCHVU014 Malé Karpaty sú definované v dokumente poskytnutého ŠOP SR, Správou CHKO Malé Karpaty.

Pri hodnotení integrity vplyvov som sa pridŕžal § 19 ods. 7) vyhlášky. Veľmi dôležitým hľadiskom je princíp predbežnej opatrnosti, ktorý zohľadňuje nedostatok informácií o vplyve plánu alebo projektu alebo pravdepodobnej reakcii predmetu ochrany na jeho ovplyvnenie.

3. INFORMÁCIE O PROJEKTE

Názov projektu:	Lošonec – stavebný kameň, paleobazalt
Kraj:	Trnavský
Okres:	Trnava
Obec:	Lošonec
Katastrálne územie:	Lošonec
Parcely:	KN-C: 2291/3, 2291/6, 2291/7, 2292/2, 2292/3, 2292/4, (vlastník: ALAS SLOVAKIA, s.r.o.), 2283/2, 2291/1, 2291/2, 2291/4, 2291/5, 2291/8, 2291/9, 2291/10, 2291/11, 2291/12, 2291/13, 2292/1, 2293/2, 2293/4, 2293/6, 2293/7, 2293/8 (vlastník: SR, správca Lesy SR, š.p.) v k.ú. Lošonec (stav k 30.6.2025)
Charakter činnosti:	Lomy a povrchová ťažba a úprava kameňa

Činnosť sa v dobývacom priestore vykonáva už od r. 1962 a to na základe platného povolenia[1], nejde teda o novú činnosť. Vydané povolenie nestanovuje maximálnu ročnú ťažbu a je platné do vydobytia všetkých vyťažiteľných zásob.

Ťažba sa vykonáva v určenom dobývacom priestore na ploche 33,3 ha. Terajšia priemerná ročná ťažba (priemer za roky 2019 - 2023) je okolo 340 tis. ton za rok. Po modernizácii úpravárenskej linky sa ročná ťažba zvýši na max. 600 tis. ton za rok a toto navýšenie ťažby (vrátane plošného rozšírenia ťažby) je predmetom posúdenia vplyvov na životné prostredie ako aj primeraného hodnotenia. Rozšírenie ťažby si vyžiada odlesnenie 10,78 ha lesných porastov, pričom záber ďalších 2 ha lesa bol povolený v minulosti avšak dodnes k nemu nedošlo. Z tých 10,78 ha je 9,7 ha porastov nad 80 rokov.

[1] Rozhodnutie Obvodného banského úradu v Bratislava č. 2504/2003 z 19.12.2003

4. IDENTIFIKÁCIE DOTKNUTÝCH ÚZEMÍ SÚSTAVY NATURA 2000

V zmysle Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v SR (ŽIAČIKOVÁ et al. 2023) sa za dotknuté považujú tieto územia:

- projekt zasahuje priamo do území sústavy Natura 2000, alebo sa nachádza v ich bezprostrednej blízkosti a vplyv sa dá predpokladať minimálne plošným záberom biotopov a biotopov druhov,
- v súvislosti so vstupmi plánu alebo projektu (ťažba surovín, znečistenie výstavbou, odbery vody, pripojenie inžinierskych sietí, doprava materiálu a technológií) počas prípravy, realizácie, prípadne likvidácie projektu,
- v súvislosti s výstupmi plánu alebo projektu (odpady, odpadové vody, emisie, hluk, migračná bariéra, zmena prostredia) počas prípravy, realizácie, prípadne likvidácie projektu,
- v súvislosti s prevádzkou alebo likvidáciou projektu (napríklad aj v súvislosti s prenosom znečistenia, zmenou hydrologických pomerov alebo prerušením migračných trás druhov, rekultiváciou po skončení činnosti).

Ovplyvnenie, alebo skutočnosť či územie sústavy Natura 2000 bude dotknuté projektom, je potrebné analyzovať aj prostredníctvom týchto faktorov:

- citlivosť predmetov ochrany na priame i nepriame vplyvy projektu (napr. na zmeny vodného režimu, fragmentáciu biotopov, prašnosť, hluk),
- veľkosti domovských okrskov (tzn. *home range*), lokomočná a migračná schopnosť každého predmetu ochrany ÚEV a CHVU; aj územie vzdialené niekoľko (aj desiatky) kilometrov môže byť tiež dotknuté projektom, ktorý má vzdialené dosahy a vplyvy (napr. prenos znečistenia po toku rieky) alebo ním budú ovplyvnené napr. migračné trasy druhov, ktoré sú predmetom ochrany okolitých území sústavy Natura 2000.

Prehľad území Natura 2000 v širšom okolí projektu ,, Lošonec – stavebný kameň, paleobazalt : Ťažba vyhradeného ložiska nevyhradného nerastu“ prináša tabuľka č. 2.

Tab. 2: Prehľad území Natura 2000 v širšom okolí navrhovanej činnosti

Názov územia Natura 2000	**Najbližšia vzdialenosť a lokalizácia od navrhovaného projektu**
SKCHVU014 Malé Karpaty	Projekt leží v CHVU
SKUEV0267 Biele hory	Projekt leží 270 m JV od SKUEV

4.1 SKUEV0267 Biele hory

V zmysle nariadenia vlády SR č. 451/2023 Z.z., ktorým sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu, sú predmet ochrany tohto územia biotopy európskeho významu:

Kr 6 Xerotermné kroviny (* 40A0), Lk 1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Lk 5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach (6430), Ls 1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy (* 91E0), Ls 1.4 Horské jelšové lužné lesy (* 91E0), Ls 2.2 Dubovo-hrabové lesy panónske (* 91G0), Ls 3.1 Teplomilné submediteránne dubové lesy (* 91H0), Ls 3.52 Sucho a kyslomilné dubové lesy (* 91I0), Ls 4 Lipovo-javorové sutinové lesy (* 9180), Ls 5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Ls 5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110), Ls 5.4 Vápnomilné bukové lesy (9150), Pi 5 Pionierske porasty zväzu *Alysso-Sedion albi* na plytkých karbonátových a bázických substrátoch (* 6110), Sk 1 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210), Sk 6 Nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni (* 8160), Sk 8 Nesprístupnené jaskynné útvary (8310), Tr 1 Suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápnitom substráte (6210), Tr 2 Subpanónske travinno-bylinné porasty (* 6240), Tr 5 Suché a dealpínske travinno-bylinné porasty (6190) a ochrany biotopov druhov európskeho významu: bobor vodný/bobor euroázijský (*Castor fiber*), drevník ryhovaný (*Rhysodes sulcatus*), fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*), kováčik fialový (*Limoniscus violaceus*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), lietavec sťahovavý/netopier sťahovavý (*Miniopterus schreibersii*), netopier Bechsteinov/netopier veľkouchý (*Myotis bechsteini*), netopier Blythov/netopier východný/netopier ostrouchý (*Myotis blythi*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*), netopier pobrežný (*Myotis dasycneme*), netopier veľký/netopier obyčajný (*Myotis myotis*), plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*), podkovár malý/podkovár krpatý (*Rhinolophus hipposideros*), podkovár veľký/podkovár štíhlokrídly (*Rhinolophus ferrumequinum*), poniklec veľkokvetý (*Pulsatilla grandis*), priadkovec trnkový (*Eriogaster catax*), pásikavec (*Cordulegaster heros*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), uchaňa čierna/netopier čierny (*Barbastella barbastellus*),* fuzáč alpský (*Rosalia alpina*), * klinček včasný Lumnitzerov (*Dianthus praecox* subsp. *lumnitzeri*), * poniklec prostredný (*Pulsatilla subslavica*), * spriadač kostihojový (*Euplagia (=Callimorpha) quadripunctata*). Výmera ÚEV je 10 236,56 ha.

Navrhovaný projekt leží mimo SKUEV0267 Biele hory, najbližšia vzdušná vzdialenosť navrhovaného projektu od územia je 270 m. Neexistujú žiadne informácie alebo indície, že navrhovaná činnosť priamo alebo nepriamo ovplyvní toto územie. Výnimkou je možné ovplyvnenie malej časti SKUEV zvýšenou prašnosťou. Miera negatívneho vplyvu znečisťovania ovzdušia, s dominantnou prašnosťou, závisí aj od aktuálneho počasia, v suchých obdobiach sa zvyšuje.

V súlade s ustanoveniami zákona o ovzduší je kameňolom pokladaný za stredný zdroj znečisťovania ovzdušia a na jeho prevádzku je potrebný súhlas štátnej správy na úseku ochrany ovzdušia (OÚ Trnava). Prevádzkovateľ je taktiež povinný prijať opatrenia na znižovanie emisií do ovzdušia. V prípade kameňolomu sú to:

- odprášenie technologických liniek na úpravu kameniva - v súčasnosti je inštalované odprašovacie zariadenie na stacionárnej technologickej linke č. 1 (pri vstupe do kameňolomu), plánované je postavenie novej modernej technologickej linky na úpravu kameniva s dvoma odprašovacími zariadeniami (alebo viacerými odsávačmi na jednotlivých dopravníkoch) a postupná likvidácia stacionárnej linky č. 1 (predpokladaný čas realizácie od r. 2025),
- skrápanie prístupových ciest v bezzrážkovom období.

Vzhľadom na uvedené, aj napriek navrhovanému zvýšeniu ťažby a úpravy kameniva, sa predpokladá zníženie celkovej depozície tuhých znečisťujúcich látok v okolí lomu. Pri viacnásobnej terénnej obhliadke nebol zistený negatívny vplyv depozície tuhých znečisťujúcich látok na lesné či nelesné biotopy v okrajovej časti SKUEV lokalizovanej najbližšie k lomu. Vzhľadom na prevládajúce prúdenie vzduchu a blízkosť technologickej drviacej linky je viditeľne ovplyvnená oblasť kóty Červená a hlavne JPRL č. 252 na LC Majdán. V súvislosti s existenciou stredného zdroja znečisťovania ovzdušia je prevádzkovateľ povinný vykonávať pravidelné merania emisií (TZL - tuhých znečisťujúcich látok, t. j. prašnosti) a platiť odplaty za znečisťovanie ovzdušia.

Vzhľadom na uvedené nepovažujem SKUEV0267 Biele hory za dotknuté realizáciou projektu.

4.2 SKCHVU014 Malé Karpaty

Chránené vtáčie územie bolo vyhlásené vyhláškou MŽP SR č. 216/2005 Z.z., ktorou sa vyhlasuje chránené vtáčie územie Malé Karpaty na účely zachovania biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov sokola rároha, včelára lesného, ďatľa prostredného, výra skalného, lelka lesného, bociana čierneho, ďatľa bielochrbtého, ďatľa hnedkavého, ďatľa čierneho, sokola sťahovavého, muchárika bielokrkého, muchárika červenohrdlého, strakoša červenochrbtého, žlny sivej, penice jarabej, prepelice poľnej, krutihlava hnedého, muchára sivého, žltochvosta lesného, ṕrhľaviara čiernohlavého, hrdličky poľnej a orla kráľovského a zabezpečenia ich prežitia a rozmnožovania. Chránené vtáčie územie má výmeru 50 633,6 ha.

Navrhovaný projekt je lokalizovaný priamo v CHVÚ Malé Karpaty. Realizovaným ornitologickým prieskumom bolo zistené, že priestor navrhovaný na rozšírenie ťažby paleobazaltu využívajú na hniezdenie či získavanie potravy aj druhy, ktoré sú predmetom ochrany. Realizáciou projektu by mohlo dôjsť pravdepodobne k vplyvu na predmet/predmety ochrany CHVU.

Preto, považujem SKCHVU014 Malé Karpaty za dotknuté realizáciou projektu.

Tab. 3: Prehľad predmetov ochrany v SKCHVU014 Malé Karpaty a predpokladaný vplyv projektu na ne

Názov predmetu ochrany	Možný vplyv	Typ vplyvu	Odôvodnenie
Bocian čierny (*Ciconia nigra*)	Nie	-	Podľa posledných publikovaných poznatkov hniezdi v CHVÚ 4 - 6 párov[1,2,3]. Hniezdna populácia poklesla oproti vedeckému návrhu (6 párov), napriek nízkemu stavu sa považuje v súčasnosti za stabilnú. Na hniezdenie vyhľadáva staré málo vyrušované odľahlé lesy. V blízkosti navrhovaného plánu nie je evidované hniezdisko tohto druhu a ani pri prieskume v roku 2025 tu nebol zaznamenaný. **Navrhovaným projektom nebude druh dotknutý.**
Ďateľ bielochrbtý (*Dendrocopus leucotos*)	**Áno**	Priamy	Podľa posledných publikovaných poznatkov hniezdi v CHVÚ 100 – 200 párov[1,2,3]. Početnosť druhu je oproti odhadom v čase vedeckého návrhu (60 párov) v súčasnosti 2- až 3-krát vyššia. Tento rozdiel je však pravdepodobne spôsobený len podhodnotením jeho stavov v minulosti, keďže podmienky na hniezdenie ďatľov bielochrbtých sa v súčasnosti výrazne nezmenili, resp. nezlepšili. Na hniezdenie vyhľadáva staré, najmä bukové, menej aj dubové lesy s dostatkom odumretého dreva. V blízkosti navrhovaného projektu druh v r. 2025 hniezdil v západnej časti JPRL č. 291a na LC Majdán západne od lomu pričom do oblasti zasiahnutého projektom zalietal za potravou (hlavne JPRL č. 259, menej 254a, 255). **Navrhovaným projektom bude druh dotknutý iba nepatrne a to stratou malej časti potravných a potencionálnych hniezdnych biotopov.** **Cieľom ochrany je v rámci CHVU udržať viac ako 15 000 ha starších bukových porastov. Strata 1,44 ha starých bukových lesov (resp. strata 9,7 ha starých lesov - bučiny a dubiny spolu) predstavuje stratu 0,0096 % z existujúcich biotopov (resp. 0,065 % bučiny a dubiny spolu).**
Ďateľ prostredný (*Dendrocopus medius*)	**Áno**	Priamy	Podľa posledných publikovaných poznatkov hniezdi v CHVÚ 250 – 300 párov párov[1,3], resp. 225 – 375 párov[2]. Hniezdna populácia sa oproti vedeckému návrhu javí ako stabilná (300 párov). Na hniezdenie vyhľadáva staršie dubové a dubovo-hrabové lesy s prímesou ďalších drevín. V blízkosti navrhovaného projektu nie je evidované hniezdisko tohto druhu, a pri prieskume v roku 2025 nebol tento druh zaznamenaný i keď tu má vhodné biotopy. **Navrhovaným projektom bude druh potencionálne dotknutý stratou vhodných biotopov.**

Názov predmetu ochrany	Možný vplyv	Typ vplyvu	Odôvodnenie
Tesár čierny (*Dryocopus martius*)	**Áno**	Priamy	Podľa posledných publikovaných poznatkov hniezdi v CHVÚ 40 – 80 párov párov[1,2,3]. Hniezdna populácia sa oproti vedeckému návrhu (60 párov) javí ako stabilná. Vyskytuje sa predovšetkým v lesoch starších ako 80 rokov prakticky bez ohľadu na ich drevinové zloženie. Optimálne podmienky nachádza v porastoch starších ako 100 – 120 rokov, kde je množstvo mŕtveho a odumretého dreva. Za potravou zalietava aj do mladších lesov, ak sa tam nachádza mŕtve drevo, ale nehniezdi tu. V blízkosti plánovaného zámeru nie je evidované hniezdisko tohto druhu, pri prieskume v roku 2025 bol však opakovane pozorovaný v hniezdnom období pri zbere potravy, čo naznačuje možné hniezdenie v širšom okolí. **Navrhovaným projektom bude druh dotknutý iba nepatrne a to stratou malej časti potravných biotopov a potencionálnou stratou malej časti hniezdnych biotopov. Cieľom ochrany je v rámci CHVU udržať viac ako 25 000 ha lesných porastov nad 80 rokov. Strata 9,7 ha starých lesov predstavuje stratu 0,065 % z existujúcich biotopov.**
Hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*)	Nie	-	Podľa posledných publikovaných poznatkov hniezdi v CHVÚ 500 – 700 párov[1,2,3]. Hniezdna populácia sa oproti vedeckému návrhu (600 párov) javí ako stabilná, konkrétnych poznatkov o tomto druhu je málo. V území obýva okraje lesa, lesné fragmenty, líniovú zeleň a vyššie porasty krovín a drevín na poľnohospodárskej pôde v okrajových častiach CHVU. V lesoch fragmentovaných obnovnou ťažbou zasahuje aj hlbšie do lesných porastov. V blízkosti navrhovaného projektu nie je evidované hniezdisko tohto druhu, a pri prieskume v roku 2025 nebol tento druh zaznamenaný. **Navrhovaným projektom nebude druh dotknutý.**
Ďateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus)*	Nie	-	Podľa posledných publikovaných poznatkov hniezdi v CHVÚ 20 – 60 párov[1,3], resp. 20 – 80 párov[2,]. Hniezdna populácia sa oproti vedeckému návrhu (50 párov) javí ako stabilná. U nás je ako hniezdič viazaný hlavne na intravilány miest a dedín, kde hniezdi v parkoch, záhradách a na cintorínoch. Menej často hniezdi i mimo obcí v stromoradiach popri cestách, v topoľových vetrolamoch, ovocných sadoch alebo vo vŕbových porastoch popri riekach. obľubuje aj staré riedke agátové aleje v okolí poľných ciest a aleje s orechmi vlašskými.

Názov predmetu ochrany	Možný vplyv	Typ vplyvu	Odôvodnenie
			Takéto biotopy obsadzuje aj v CHVU Malé Karpaty. Súvislým lesom sa vyhýba. V blízkosti navrhovaného projektu nie je evidované hniezdisko tohto druhu, a pri prieskume v roku 2025 nebol tento druh zaznamenaný. **Navrhovaným projektom nebude druh dotknutý.**
Krutohlav hnedý (*Jynx torqilla*)	Nie	-	Podľa posledných publikovaných poznatkov hniezdi v CHVÚ 300 – 500 párov[1,2,3]. Hniezdna populácia sa pri porovnaní s vedeckým návrhom (400 párov) javí ako stabilná. V CHVU je viazaný viac na predhoria Malých Karpát, vinice, záhrady, líniovú vegetáciu popri vodných tokoch, rozvoľnené listnaté lesy, poľné lesíky, staré aleje, parky a cintoríny. V blízkosti navrhovaného projektu nie je evidované hniezdisko tohto druhu, a pri prieskume v roku 2025 nebol tento druh zaznamenaný. **Navrhovaným projektom nebude druh dotknutý.**
Sokol rároh (*Falco cherrug*)	Nie	Priamy	Podľa posledných publikovaných poznatkov v CHVÚ už nehniezdi[1,2,3]. Celá hniezdna populácia sa presunula z pohorí do nížin. Na hniezdenie vyhľadával staré málo vyrušované lesy. V blízkosti navrhovaného plánu nie je evidované hniezdisko tohto druhu a ani pri prieskume v roku 2025 tu nebol zaznamenaný. **Navrhovaným projektom nebude druh dotknutý.**
Sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*)	Nie	Priamy	Podľa posledných publikovaných poznatkov hniezdi v CHVÚ 7 - 9 párov[1,3], resp. 12 párov[2]. Hniezdna populácia oproti vedeckému návrhu (2 páry) výrazne vzrástla. Na hniezdenie vyhľadáva skalné biotopy, hniezdenie však bolo zaznamenané aj na stromoch. V blízkosti navrhovaného plánu nie je evidované hniezdisko tohto druhu a ani pri prieskume v roku 2025 tu nebol zaznamenaný. **Navrhovaným projektom nebude druh dotknutý.**
Muchárik bielokrký (***Ficedula albicollis***)	**Áno**	Priamy	Podľa posledných publikovaných poznatkov hniezdi v CHVÚ 3 100 – 4 700 párov[1,2,3]. Hniezdna populácia sa pri porovnaní s vedeckým návrhom (3 900 párov) javí ako stabilná. Keďže je viazaný hlavne na staršie lesy, môže byť ohrozený najmä v dôsledku lesohospodárskej činnosti. V blízkosti navrhovaného projektu boli zaevidované minimálne 3 hniezdiace páry (JPRL č. 254a, 255, 259). **Navrhovaným projektom bude druh dotknutý priamo a to stratou hniezdísk aj potravných biotopov. Cieľom ochrany je v rámci CHVU udržať viac ako 25 000 ha lesných porastov nad 80 rokov. Strata 9,7 ha starých lesov predstavuje stratu 0,065 % z existujúcich biotopov.**

Názov predmetu ochrany	Možný vplyv	Typ vplyvu	Odôvodnenie
Muchárik malý (*Ficedula parva*)	Nie	-	Podľa posledných publikovaných poznatkov hniezdi v CHVÚ 350 – 650 párov[1,2,3]. Hniezdna populácia sa aj pri porovnaní s vedeckým návrhom (500 párov) javí ako stabilná, došlo iba k spresneniu odhadu početnosti. Keďže je viazaný hlavne na staršie bučiny v dolinách, môže byť ohrozený najmä v dôsledku lesohospodárskej činnosti. V blízkosti plánovaného zámeru nie je evidované hniezdisko tohto druhu, nie sú tu preň ani vhodné biotopy a pri prieskume v roku 2025 nebol zistený. **Navrhovaným projektom nebude druh dotknutý.**
Muchár sivý (*Muscicapa striata*)	Nie	-	Podľa posledných publikovaných poznatkov hniezdi v CHVÚ 750 – 1 250 párov[1,2,3]. Hniezdna populácia sa pri porovnaní s vedeckým návrhom (1 000 párov) javí ako stabilná alebo mierne stúpajúca. Hniezdi v území ako v lesných porastoch (staršie listnaté lesy), tak v líniovej zeleni, starších sadoch, ale aj v intravilánoch. V blízkosti plánovaného zámeru nie je evidované hniezdisko tohto druhu, aj keď sú tu preň vhodné biotopy (staré riedke dubiny) a pri prieskume v roku 2025 nebol zistený. **Navrhovaným projektom nebude druh dotknutý.**
Orok kráľovský (*Aquila heliaca*)	Nie	-	Podľa posledných publikovaných poznatkov hniezdia v CHVÚ 1 - 3 páry[1,3], resp. 2 páry[2], čo je v porovnaní s vedeckým návrhom (4 páry) výrazný pokles hniezdnej populácie. Viaceré páry presunuli svoje hniezdiská na nížinu pravdepodobne z dôvodu efektívnejšej a vhodnejšej potravnej ponuky. V pohorí na hniezdenie vyhľadáva staré málo vyrušované lesy. V blízkosti navrhovaného projektu nie je evidované hniezdisko tohto druhu a ani tu pri prieskume v roku 2025 nebol zaznamenaný. **Navrhovaným projektom nebude druh dotknutý.**
Lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*)	Nie	-	Podľa posledných publikovaných poznatkov hniezdi v CHVÚ 10 – 15 párov[1,2,3]. Hniezdna populácia sa pri porovnaní s vedeckým návrhom (15 párov) javí klesajúca, i keď o tomto druhu je nedostatok informácií. Zaznamenaný bol najmä na okrajoch lesov s rozvoľnenými porastami drevín, rúbaniskách či v okolí kameňolomov. V blízkosti navrhovaného projektu nie je evidované hniezdisko tohto druhu, pri prieskume v roku 2025 bol 1x zaznamenaný na zvukovú nahrávku. **Navrhovaným projektom nebude druh dotknutý.**
Penica jarabá (*Sylvia nissoria*)	Nie	-	Podľa posledných publikovaných poznatkov hniezdi v CHVÚ 200 – 300 párov[1,2,3]. Hniezdna populácia sa oproti vedeckému návrhu javí ako stabilná (250 párov).

Názov predmetu ochrany	Možný vplyv	Typ vplyvu	Odôvodnenie
			Na hniezdenie využíva extenzívne využívané trávne porasty s dostatkom tŕnistých krovín najmä v predhorí Malých Karpát. V blízkosti plánovaného zámeru nie je evidované hniezdisko tohto druhu, nie sú tu preň ani vhodné biotopy a pri prieskume v roku 2025 nebol zistený. **Navrhovaným projektom nebude druh dotknutý.**
Prepelica poľná (*Coturnix coturnix*)	Nie	-	Podľa posledných publikovaných poznatkov hniezdi v CHVUÚ 40 – 60 párov[1,3], resp. 30 -60 párov[2]. Hniezdna populácia sa pri porovnaní s vedeckým návrhom (50 párov) javí ako stabilná i keď pre menší stupeň poznania sa populačný trend nedá jednoznačne vyhodnotiť. Obýva otvorenú poľnohospodársku krajinu, hlavne obilné a ďatelinové polia, vlhké i suché lúky, úhory, ale i trávnaté zárasty okolo ciest, okraje mokradí a rôzne bylinné ruderálne biotopy. V blízkosti plánovaného zámeru nie je evidované hniezdisko tohto druhu, nie sú tu preň ani vhodné biotopy a pri prieskume v roku 2025 nebol zistený. **Navrhovaným projektom nebude druh dotknutý.**
Príhľaviar čiernohlavý (*Saxicola rubicola*)	Nie	-	Podľa posledných publikovaných poznatkov hniezdi v CHVÚ 400 – 800 párov[1,2,3]. Hniezdna populácia sa oproti vedeckému návrhu (1 000 párov) javí ako stabilná. Príhľaviar čiernohlavý je viazaný na otvorené biotopy, okraje ciest a extenzívne obhospodarované pasienky, ktorých rozloha sa v súčasnosti výrazne zmenšuje. Podobne dochádza k úpravám okrajov ciest a k likvidácii priekop okolo nich. To všetko má negatívny vplyv aj na jeho celkovú početnosť. V blízkosti plánovaného zámeru nie je evidované hniezdisko tohto druhu, nie sú tu preň ani vhodné biotopy a pri prieskume v roku 2025 nebol zistený. **Navrhovaným projektom nebude druh dotknutý.**
Žltochvost hôrny (*Phoenicurus phoenicurus*)	Nie	Priamy	Podľa posledných publikovaných poznatkov hniezdi v CHVÚ 200 – 400 párov[1,2,3]. Hniezdna populácia sa oproti vedeckému návrhu (600 párov) javí ako výrazne klesajúca i keď je pravdepodobné, že veľkosť populácie bola pri vedeckom návrhu nadhodnotená. V súčasnosti sa vyskytuje v lesných porastoch menej početne a to hlavne v riedkych dubinách a bučinách. Zdá sa, že časť populácie tohto druhu je však dnes podľa všetkého skoncentrovaná do intravilánov obcí susediacich s lesmi, ktoré nie sú súčasťou CHVU. V blízkosti navrhovaného zámeru nebol pri prieskume v rokoch 2024 – 2025 zaznamenaný. **Navrhovaným projektom nebude druh dotknutý.**

Názov predmetu ochrany	Možný vplyv	Typ vplyvu	Odôvodnenie
Strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*)	Nie	-	Podľa posledných publikovaných poznatkov hniezdi v CHVÚ 900 – 1 900 párov[1,2,3]. Hniezdna populácia sa oproti vedeckému návrhu javí ako stabilná (1 400 párov). Na hniezdenie využíva extenzívne využívané trávne porasty s dostatkom krovín hlavne na okrajoch CHVU. V blízkosti navrhovaného projektu bolo pri prieskume v roku 2025 preukázané hniezdenie parcele 2291/1 (IP 48). Navrhovaným projektom bude druh dotknutý nepatrne (nevýznamná strata lovísk?), nakoľko v priestore kde sú preň vhodné podmienky na hniezdenie (formácie krovín) už ťažba nebude prebiehať nakoľko už dosiahla hranicu dobývacieho priestoru. **Vplyv na druh hodnotím ako nepatrný.**
Včelár lesný (*Pernis apivorus*)	Nie	-	Podľa posledných publikovaných poznatkov hniezdi v CHVÚ 28 – 40 párov[1,3], resp. 25 – 35 párov[2]. Hniezdna populácia sa javí ako mierne klesajúca v porovnaní s vedeckým návrhom (40 párov). Na hniezdenie vyhľadáva staré málo vyrušované lesy. V blízkosti plánovaného zámeru nie je evidované hniezdisko tohto druhu, tie sú lokalizované východne od lomu na prechode súvislých lesných komplexov do poľnohospodárskej krajiny. Pri prieskume v roku 2025 nebol zistený. **Navrhovaným projektom nebude druh dotknutý.**
Výr skalný (*Bubo bubo*)	Nie	-	Podľa posledných publikovaných poznatkov hniezdi v CHVÚ 11 – 13 párov[1,3], resp. 10 -13 párov[2]. Druh hniezdi v lomoch a skalných stenách najmä v oblasti Vápennej a Vysokej a v oblastiach s väčšími skalnými stenami, akými sú Kršlenica a Modranská dolina. V lome ani jeho blízkosti nie je evidované hniezdisko tohto druhu a ani pri prieskume v rokoch 2024 – 2025 tu nebol zaznamenaný. **Navrhovaným projektom nebude druh dotknutý.**
Žlna sivá (*Picus canus*)	**Áno**	-	Podľa posledných publikovaných poznatkov hniezdi v CHVÚ 70 – 130 párov[1,2,3]. Hniezdna populácia sa oproti vedeckému návrhu (90 párov) javí ako stabilná. Vyskytuje sa predovšetkým v lesoch starších ako 80 rokov, optimálne podmienky nachádza v porastoch starších ako 100 rokov. Obľubuje najmä bukové, dubové a zmiešané listnaté lesy s rozvoľneným zápojom, ekotonové lesné spoločenstvá a okraje lesov susediace so zarastajúcimi lúkami. Pri prieskume bol tento druh 3x pozorovaný pri zbere potravy. Hniezdenie nebolo v blízkom ani širšom okolí projektu preukázané, i keď ho nemožno v širšom okolí vylúčiť. **Navrhovaným projektom bude druh potencionálne dotknutý stratou vhodných biotopov.**

1) Karaska, D., Trnka, A., Krištín, A., Ridzoň, J., 2015: Chránené vtáčie územia Slovenska. Štátna ochrana prírody SR, Banská Bystrica
2) Štátna ochrana prírody SR, B. Bystrica, 2025: Návrh Programu starostlivosti o Chránené vtáčie územie Malé Karpaty 2024– 2054 (nepublikované)
3) Gúgh, J., Trnka, A., Karaska, D., Ridzoň, J., 2015: Zásady ochrany európsky významných druhov vtákov a ich biotopov. Štátna ochrana prírody SR, Banská Bystrica

Tab. 4: Hodnotenie vplyvu navrhovaného projektu na ciele a predmety ochrany v SKCHVU014 Malé Karpaty

Predmety ochrany SKCHVU025 Slanské vrchy	**Hodnotenie vplyvu navrhovaného projektu na ciele a predmety ochrany CHVU**
orol kráľovský (*Aquila heliaca*)	0
výr skalný (*Bubo bubo*)	0
bocian čierny (*Ciconia nigra*)	0
sokol hároh (*Falco cherrug*)	0
sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*)	0
včelár lesný (*Pernis apivorus*)	0
ďateľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotos*)	-1
ďateľ prostredný (*Dendrocopos medius*)	0*
ďateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*)	0
penica jarabá (*Sylvia nisoria*)	0
muchárik červenohrdlý (*Ficedula parva*)	0
muchárik bielokrký (*Ficedula albicollis*)	-1
strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*)	0
lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*)	0
prepelica poľná (*Coturnix coturnix*)	0
žltochvost lesný (*Phoenicurus phoenicurus*)	0
krutihlav hnedý (*Jynx torquila*)	0
muchár sivý (*Muscicapa striata*)	0
hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*)	0
príhľaviar čiernohlavý (*Saxicola rubicola*)	0
žlna sivá (*Picus canus*)	0*
ďateľ čierny (*Dryocopus martius*)	-1

* potencionálny vplyv na trofické biotopy

5. HODNOTENIE VPLYVOV NA DOTKNUTÉ ÚZEMIE SÚSTAVY NATURA 2000

5.1 Hodnotenie vplyvov na predmety a ciele ochrany SKCHVU014 Malé Karpaty

TESÁR ČIERNY (Dryocopus martius)

Podľa GÚTH et. al. 2015 má tesár čierny palearktický typ rozšírenia, ktoré sa tiahne od východného Španielska až po Kamčatku. V Európe obýva ihličnaté, zmiešané ako i listnaté lesy. Je stály, mladé jedince sa však v mimohniezdnom období často potulujú aj na väčšiu vzdialenosť (HAGEMEIJER a BLAIR 1997). Na Slovensku tesár čierny uprednostňuje staré (viac ako 80-ročné) lesy od nížin až po hornú hranicu lesa do nadmorskej výšky 1 500 m n. m., porastom mladším ako 60 rokov sa však vyhýba. V nížinách hniezdi pritom najmä v topoľových porastoch popri riekach, v stredných polohách v bukových lesoch a vo vyšších polohách obýva zmiešané (jedľovo-bukové) a smrekové lesy. Často toleruje aj ťažbou rozpracované porasty alebo porasty, v ktorých už hospodárska činnosť prebehla. Jeho početnosť a hustota však vzhľadom na veľké habitatové a potravné nároky nie je u nás vysoká (Danko a kol. 2002). Hniezdi v dutinách stromov, ktoré si sám vysekáva. ako najväčší primárny dutinový hniezdič je zároveň i kľúčovým druhom pre hniezdenie väčších sekundárnych dutinových hniezdičov, ako sú hlaholka severská (*Bucephala clangula*), holub plúžik (*Columba oenas*), pôtik kapcavý (*Aegolius funereus*) či kavka obyčajná (*Corvus monedula*) (JOHNSSON a kol. 1993). Potrava tesára čierneho je takmer výhradne živočíšna, len vzácne konzumuje aj semená a plody rastlín.

Základné kvantitatívne údaje

Tab. 5: Kvantitatívne údaje druhu tesár čierny (Dryocopus martius)

Celková veľkosť populácie druhu v SR[1]	2 000 – 2 500 párov
Celková veľkosť populácie druhu vo všetkých CHVÚ v SR[1]	1 600 – 2 200 párov
Rozloha aktuálneho biotopu druhu[1]	44 936,5 km^2
Výmera hniezdneho biotopu druhu v SKCHVU014[2]	25 000 ha
Veľkosť populácie druhu v SKCHVU014[3,4]	40 - 80 párov
Počet ovplyvnených párov v SKCHVU014	1
Podiel ovplyvnenej populácie druhu k celkovej populácie druhu v SR	0,04 – 0,05 %
Podiel ovplyvnenej populácie druhu k populácie druhu v SKCHVU014	1,25 – 2,5 %
Strata biotopu druhu v SKCHVU014	9,7 ha
Podiel straty biotopu k jeho výmere v SKCHVU014	0,065 %

Vysvetlivky: 1 – ČERNECKÝ et al. (2020), 2 – Ciele ochrany v CHVU Malé Karpaty, 3 - KARASKA, D., TRNKA, A., KRIŠTÍN, A., RIDZOŇ, J., 2015: Chránené vtáčie územia Slovenska. Štátna ochrana prírody SR, Banská Bystrica, 4 - GÚGH, J., TRNKA, A., KARASKA, D., RIDZOŇ, J., 2015: Zásady ochrany európsky významných druhov vtákov a ich biotopov. Štátna ochrana prírody SR, Banská Bystrica

Výskyt na Slovensku a v hodnotenom území

Na Slovensku je populácia tohto druhu hodnotená ako stabilná (ČERNECKÝ et al., 2000). V rámci reportingu v r. 2013 sa jeho populácia odhadovala na 1 500 - 2 500 hniezdiacich párov, v roku 2019 na 2 000 - 2 500 hniezdiacich párov, čo však bolo vyhodnotené ako zlepšenie poznania, nie reálna zmena stavu populácie.

V CHVÚ Malé Karpaty existujú údaje o početnosti z r. 2015 s odhadom 40 – 80 párov uvádza KARASKA (2015), GÚGH (2015). Aj na úrovni CHVÚ je jeho populácia hodnotená ako stabilná (KARASKA 2015, GÚGH 2015).

Tab. 6: Hodnotenie vplyvu projektu vo vzťahu k cieľom ochrany CHVU014 pre druh tesár čierny (Dryocopus martius).

Cieľ: Udržať populáciu druhu tesár čierny (Dryocopus martius) minimálne v kategórii B za splnenia nasledovných atribútov:

Parameter	Merateľnosť	Cieľová hodnota	Doplnkové informácie	Typ vplyvu a predpokladaný rozsah a intenzita vplyvu	Stanovenie a zdôvodnenie významnosti vplyvu
Veľkosť populácie druhu	Počet hniezdnych párov (obsadených teritórií)	min. 60 hniezdnych párov	Udržanie veľkosti populácie na danej hodnote počtu hniezdnych párov.	Postupné odlesnenie a fyzická likvidácia lesného biotopu na výmere 9,7 ha.	Priame usmrtenie druhu prichádza do úvahy v prípade ťažby stromu z hniezdnou dutinou alebo výrazného vyrušovania počas hniezdenia. Ak bude odlesnenie realizované mimo hniezdne obdobie je len minimálne riziko priameho usmrtenia jedincov druhu. Strata 9,7 ha potravného a potencionálneho hniezdneho biotopu bude nevratná, avšak na úrovni 0,065 % z výmery biotopy druhu v CHVÚ a vplyv bude málo významný.
Veľkosť hniezdneho a potravného biotopu	Výmera (ha) lesných porastov listnatých a zmiešaných lesov nad 80 rokov	viac ako 25 000 ha	Zabezpečenie dostatočnej výmery vhodného hniezdneho biotopu. Udržanie podielu porastov vo veku nad 80 r. v úrovni nad 40 % v CHVÚ, ktoré poskytujú dostatok hniezdnych aj potravných možností pre druh.		
Štruktúra hniezdneho a potravného biotopu	Podiel mŕtvych a odumierajúcich stojacich stromov (počet/ha, m^3/ha)	10 stromov/ha (stromy na dožitie), 20 m^3/ha	Udržanie podielu mŕtveho dreva v lesných porastoch, ktoré predstavujú hniezdne a potravné biotopy		

Pravdepodobné vplyvy

Podľa realizovaného ornitologického prieskumu bolo zistené, že tesár čierny využíva najmä 80 až 230 ročné dubové, bukovo-dubové a bukové porasty (JPRL č. 261a, 260, 291a, 292, 257, 258, 256, 255, 254a), kde opakovane vyhľadával potravu. Opakovaná prítomnosť druhu počas prieskumu v hniezdnom období naznačuje pravdepodobné hniezdenie v širšom okolí lomu, aktívne hniezdisko sa však nepodarilo dohľadať. Priame usmrtenie druhu prichádza do úvahy v prípade ťažby stromu s hniezdnou dutinou alebo výrazného vyrušovania počas hniezdenia.

Ak bude odlesnenie realizované mimo hniezdne obdobie je len minimálne riziko priameho usmrtenia jedincov druhu. Strata 9,7 ha potravného a potencionálneho hniezdneho biotopu bude nevratná, avšak na úrovni 0,065% z výmery biotopy druhu v CHVÚ a vplyv bude málo významný.

Významnosť vplyvov

Predpokladaný priamy vplyv realizácie projektu na druh tesár čierny (*Dryocopus martius*) v SKCHVU014 bol vyhodnotený na úrovni – 1, t.j. mierne negatívny vplyv.

MUCHÁRIK BIELOKRKÝ (*Ficedula albicollis*)

Podľa GÚGH et. al. 2015 má muchárik bielokrký európsky typ rozšírenia. Obýva takmer všetky typy lesov, predovšetkým listnaté, od východného Francúzska až po juhozápadné Rusko. Je prísne sťahovavý, zimuje až v tropickej Afrike. Na Slovensku hniezdi najmä v dubových a bukových lesoch, menej v zmiešaných porastoch, parkoch a starých sadoch s dostatkom dutín, hypsometricky vystupuje do nadmorskej výšky cca 1 000 až 1 200 m n. m. (DANKO a kol. 2002). Obľubuje najmä redšie porasty so slabým podrastom. Otvorenej poľnohospodárskej krajine a lesom vo vyššie položených oblastiach, najmä horským smrečinám, sa vyhýba. Je to výhradný sekundárny dutinový hniezdič. Hniezdi najmä v dutinách po ďatľoch, ale i prirodzených dutinách a polodutinách. Bežne obsadzuje aj búdky. Práve vyvesovanie búdok je významným opatrením pre zachovanie a zvyšovanie jeho početnosti v lesoch s nedostatkom prirodzených dutín. Živí sa najmä lietajúcim hmyzom, ktorý loví počas letu (BUREŠ 1986, KRIŠTÍN 2002).

Základné kvantitatívne údaje

Tab. 7: Kvantitatívne údaje druhu muchárik bielokrký (Ficedula albicollis)

Celková veľkosť populácie druhu v SR[1]	70 000 – 150 000 párov
Celková veľkosť populácie druhu vo všetkých CHVÚ v SR[1]	36 000 – 53 000 párov
Rozloha aktuálneho biotopu druhu[1]	40 199,1 km^2
Výmera hniezdneho biotopu druhu v SKCHVU014[2]	25 000 ha
Veľkosť populácie druhu v SKCHVU014[3,4]	3 100 – 4 700 párov
Počet ovplyvnených párov v SKCHVU014	3
Podiel ovplyvnenej populácie druhu k celkovej populácie druhu v SR	0,002 – 0,004 %
Podiel ovplyvnenej populácie druhu k populácie druhu v SKCHVU014	0,06 - 0,1 %
Strata biotopu druhu v SKCHVU014	9,7 ha
Podiel straty biotopu k jeho výmere v SKCHVU014	0,065 %

Vysvetlivky: 1 – ČERNECKÝ et al. (2020), 2 – Ciele ochrany v CHVU Malé Karpaty, 3 - KARASKA, D., TRNKA, A., KRIŠTÍN, A., RIDZOŇ, J., 2015: Chránené vtáčie územia Slovenska. Štátna ochrana prírody SR, Banská Bystrica, 4 - GÚGH, J., TRNKA, A., KARASKA, D., RIDZOŇ, J., 2015: Zásady ochrany európsky významných druhov vtákov a ich biotopov. Štátna ochrana prírody SR, Banská Bystrica

Výskyt na Slovensku a v hodnotenom území

Na Slovensku je populácia tohto druhu hodnotená ako stabilná (ČERNECKÝ et al., 2000). V rámci reportingu v r. 2013 sa jeho populácia odhadovala na 70 000 – 150 000 hniezdiacich párov rovnako ako v roku 2019.

V CHVÚ Malé Karpaty existujú údaje o početnosti z r. 2015 s odhadom 3 100 – 4 700 párov uvádza KARASKA (2015), GÚGH (2015). Aj na úrovni CHVÚ je jeho populácia hodnotená ako stabilná (KARASKA 2015, GÚGH 2015).

Tab. 8: Hodnotenie vplyvu projektu vo vzťahu k cieľom ochrany SKCHVU014 pre druh muchárik bielokrký (Ficedula albicollis).

Cieľ: Udržať populáciu druhu muchárik bielokrký (Ficedula albicollis) minimálne v kategórii B za splnenia nasledovných atribútov:

Parameter	Merateľnosť	Cieľová hodnota	Doplnkové informácie	Typ vplyvu a predpokladaný rozsah a intenzita vplyvu	Stanovenie a zdôvodnenie významnosti vplyvu
Veľkosť populácie druhu	Počet hniezdnych párov	min. 3 900 hniezdnych párov	Udržanie veľkosti populácie na danej hodnote počtu hniezdnych párov	Postupné odlesnenie a fyzická likvidácia lesného biotopu na výmere 9,7 ha.	Priame usmrtenie druhu prichádza do úvahy v prípade ťažby stromu z hniezdnou dutinou alebo výrazného vyrušovania počas hniezdenia. Ak bude odlesnenie realizované mimo hniezdne obdobie je len minimálne riziko priameho usmrtenia jedincov druhu. Strata 9,7 ha potravného a potencionálneho hniezdneho biotopu bude nevratná, avšak na úrovni 0,065% z výmery biotopy druhu v CHVÚ a vplyv bude málo významný
Veľkosť hniezdneho a potravného biotopu	Výmera (ha) lesných porastov nad 80 rokov	viac ako 25 000 ha	Zabezpečenie dostatočnej výmery vhodného hniezdneho biotopu. Udržanie podielu porastov vo veku nad 80 r. v úrovni nad 40 % v CHVÚ, ktoré poskytujú dostatok hniezdnych aj potravných možností pre druh.		
Štruktúra hniezdneho a potravného biotopu	Podiel dutinových stromov (počet/ha)	10 stromov/ha (stromy na dožitie)	Udržanie podielu vhodných dutinových stromov v lesných porastoch, ktoré predstavujú hniezdne a potravné biotopy		

Pravdepodobné vplyvy

Podľa realizovaného ornitologického prieskumu bolo zistené, že muchárik bielokrký využíva na zber potravy 80 až 230 ročné dubové, bukovo-dubové a bukové porasty (JPRL č. 261a, 260, 291a, 292, 257, 258, 256, 255, 254a), kde opakovane vyhľadával potravu. Dohľadané hniezda boli situované v porastoch od 120 – do 230 rokov. Priame usmrtenie druhu prichádza do úvahy v prípade ťažby stromu z hniezdnou dutinou alebo výrazného vyrušovania počas hniezdenia. Ak bude odlesnenie realizované mimo hniezdne obdobie je len minimálne riziko priameho usmrtenia jedincov druhu. Strata 9,7 ha potravného a potencionálneho hniezdneho biotopu bude nevratná, avšak na úrovni 0,065% z výmery biotopy druhu v CHVÚ a vplyv bude málo významný.

Významnosť vplyvov

Predpokladaný priamy vplyv realizácie projektu na druh muchárik bielokrký (*Ficedula albicollis*) v SKCHVU014 bol vyhodnotený na úrovni – 1, t.j. mierne negatívny vplyv.

ĎATEĽ BIELOCHRBTÝ (*Dendrocopos leucotos*)

Podľa GÚGH et. al. 2015 má ďateľ bielochrbtý palearktický typ rozšírenia v listnatých lesoch miernej a južnej časti boreálnej zóny. V strednej a južnej Európe obýva predovšetkým bukové a dubovo-hrabové lesy, v severnej a vo východnej Európe sú to najmä brezové a osikové porasty. Jeho výskyt výrazne závisí od prítomnosti starých a odumierajúcich stromov, pričom je citlivý najmä na intenzívne lesné hospodárenie spojené s odstraňovaním odumretého dreva. Vyhovujú mu najmä porasty staršie ako 80 (optimálne 100 – 120) rokov, s podielom mŕtveho dreva cca 15 % z celkového množstva drevnej hmoty. Za potravou však môže zalietať aj do mladších porastov (HAGEMEIJER A BLAIR 1997). Hniezdi v dutinách stromov, ktoré si sám vytesáva. Na Slovensku sa vyskytuje najmä v starších bukových, bukovo-jedľových a dubových porastoch v pohoriach od 330 m n. m. do 1 300 m n. m. okrem nížin a oblastí s rozsiahlymi smrekovými monokultúrami je jeho rozšírenie u nás viac-menej rovnomerné (DANKO a kol. 2002). Ďateľ bielochrbtý je jedným z najviac špecializovaných ďatľov u nás. Živí sa najmä larvami hmyzu žijúceho v starých stromoch a odumretom dreve (PAVLÍK 1999), len koncom leta a v zime konzumuje i rôzne semená (GLUTZ A BAUER 1980).

Základné kvantitatívne údaje

Tab. 9: Kvantitatívne údaje druhu ďateľ bielochrbtý (Dendrocopos leucotos)

Celková veľkosť populácie druhu v SR[1]	3 000 – 4 500 párov
Celková veľkosť populácie druhu vo všetkých CHVÚ v SR[1]	2 300 – 3 200 párov
Rozloha aktuálneho biotopu druhu[1]	27 262,2 km^2
Výmera hniezdneho biotopu druhu v SKCHVU014[2]	15 000 ha
Veľkosť populácie druhu v SKCHVU014[3,4]	100 - 200 párov
Počet ovplyvnených párov v SKCHVU014	1
Podiel ovplyvnenej populácie druhu k celkovej populácie druhu v SR	0,02 – 0,03 %
Podiel ovplyvnenej populácie druhu k populácie druhu v SKCHVU014	0,5 – 1 %
Strata biotopu druhu v SKCHVU014	1,44 ha (bučiny), 9,7 ha (bučiny a dubiny)
Podiel straty biotopu k jeho výmere v SKCHVU014	0,0096 (bučiny) - 0,065 (bučiny a dubiny) %

Vysvetlivky: 1 – ČERNECKÝ et al. (2020), 2 – Ciele ochrany v CHVU Malé Karpaty, 3 - KARASKA, D., TRNKA, A., KRIŠTÍN, A., RIDZOŇ, J., 2015: Chránené vtáčie územia Slovenska. Štátna ochrana prírody SR, Banská Bystrica, 4 - GÚGH, J., TRNKA, A., KARASKA, D., RIDZOŇ, J., 2015: Zásady ochrany európsky významných druhov vtákov a ich biotopov. Štátna ochrana prírody SR, Banská Bystrica

Výskyt na Slovensku a v hodnotenom území

Na Slovensku je populácia tohto druhu hodnotená ako stabilná (ČERNECKÝ et al., 2000). V rámci reportingu v r. 2013 sa jeho populácia odhadovala na 1 500 - 2 500 hniezdiacich párov, v roku 2019 na 3 000 - 4 500 hniezdiacich párov, čo však bolo vyhodnotené ako zlepšenie poznania, nie reálna zmena stavu populácie.

V CHVÚ Malé Karpaty existujú údaje o početnosti z r. 2015 s odhadom 100 – 200 párov uvádza KARASKA (2015), GÚGH (2015). Aj na úrovni CHVÚ je jeho populácia hodnotená ako stabilná (KARASKA 2015, GÚGH 2015).

Tab. 10: Hodnotenie vplyvu projektu vo vzťahu k cieľom ochrany CHVU014 pre druh ďateľ bielochrbtý (Dendrocopos leucotos).

Cieľ: Udržať populáciu ďateľ bielochrbtý (Dendrocopos leucotos) minimálne v kategórii B za splnenia nasledovných atribútov:

Parameter	**Merateľnosť**	**Cieľová hodnota**	**Doplnkové informácie**	**Typ vplyvu a predpokladaný rozsah a intenzita vplyvu**	**Stanovenie a zdôvodnenie významnosti vplyvu**
Veľkosť populácie druhu	Počet hniezdnych párov (obsadených teritórií)	min. 150 hniezdnych párov	Udržanie veľkosti populácie na danej hodnote počtu hniezdnych párov.	Postupné odlesnenie a fyzická likvidácia lesného biotopu na výmere 1,44 ha (bučiny) 9,7 ha (bučiny a dubiny).	Priame usmrtenie druhu prichádza do úvahy v prípade ťažby stromu z hniezdnou dutinou alebo výrazného vyrušovania počas hniezdenia. Ak bude odlesnenie realizované mimo hniezdne obdobie je len minimálne riziko priameho usmrtenia jedincov druhu. Strata 1,44 ha resp. 9,7 ha potravného a potencionálneho hniezdneho biotopu bude nevratná, avšak na úrovni 0,0096 resp. 0,065% z výmery biotopy druhu v CHVÚ a vplyv bude málo významný.
Veľkosť hniezdneho a potravného biotopu	Výmera (ha) starších bukových lesných porastov nad 80 rokov	viac ako 15 000 ha	Zabezpečenie dostatočnej výmery vhodného hniezdneho biotopu. Udržanie podielu porastov vo veku nad 80 r. v úrovni nad 40 % v CHVÚ, ktoré poskytujú dostatok hniezdnych aj potravných možností pre druh.		
Štruktúra hniezdneho a potravného biotopu	Podiel mŕtvych a odumierajúcich stojacich stromov (počet/ha, m^3/ha)	10 stromov/ha (stromy na dožitie), 20 m^3/ha	Udržanie podielu mŕtveho dreva v lesných porastoch, ktoré predstavujú hniezdne a potravné biotopy		

Pravdepodobné vplyvy

Podľa realizovaného ornitologického prieskumu bolo zistené, že ďateľ bielochrbtý využíva najmä 80 až 230 ročné dubové, bukovo-dubové a bukové porasty (JPRL č. 261a, 260, 291a, 292, 257, 258, 256, 255, 254a), kde opakovane vyhľadával potravu. Opakovaná prítomnosť druhu počas prieskumu v hniezdnom období viedla k dohľadaniu aktívneho hniezdiska v širšom okolí lomu. Priame usmrtenie druhu prichádza do úvahy v prípade ťažby stromu z hniezdnou dutinou alebo výrazného vyrušovania počas hniezdenia. Ak bude odlesnenie realizované mimo hniezdne obdobie je len minimálne riziko priameho usmrtenia jedincov druhu. Na rozdiel od údajov uvedených v cieľoch ochrany pre tento druh považuje za vhodný hniezdny a potravný biotopov okrem starších bukových porastov (nad 80 rokov) s dostatkom odumretého dreva, aj podobne štrukturálne zachované porasty tvorené dubom alebo zmesou buka, duba, hraba a ďalších drevín čo konštatuje aj citovaná literatúra (napr. GÚTH et. al. 2015).

Strata 1,44 ha resp. 9,7 ha potravného a potencionálneho hniezdneho biotopu bude nevratná, avšak na úrovni 0,0096 - 0,065% z výmery biotopy druhu v CHVÚ a vplyv bude málo významný.

Významnosť vplyvov

Predpokladaný priamy vplyv realizácie projektu na druh ďateľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotos*) v SKCHVU014 bol vyhodnotený na úrovni – 1, t.j. mierne negatívny vplyv.

5.2 Hodnotenie kumulatívnych vplyvov

Existujúce vplyvy lokálneho a regionálneho charakteru

V CHVÚ Malé Karpaty neboli v poslednom období realizované ani nie sú plánované väčšie investičné projekty, ktorých dôsledkom by bola výraznejšia strata lesných biotop, na ktoré je viazaný výskyt druhov ovplyvnených navrhovaným projektom. Stratu biotopov 3 projektom dotknutých druhov môže spôsobovať rozširovanie aktívnych lomov lokalizovaných v CHVÚ Malé Karpaty. Preskúmaním informačného portálu (https://www.enviroportal.sk/eia-sea/informacny-system) bol zistený nasledovný stav:

- Lom Dechtice – ťažba aktuálne nezasahuje do lesných porastov v SKCHVU014 Malé Karpaty, ktoré by mohli byť hniezdnymi či potravnými biotopmi tesára čierneho, ďatľa bielochrbtého či muchárika bielokrkého,
- Lom Lančár – ťažba aktuálne nezasahuje do lesných porastov v SKCHVU014 Malé Karpaty, ktoré by mohli byť hniezdnymi či potravnými biotopmi tesára čierneho, ďatľa bielochrbtého či muchárika bielokrkého,
- Lom Trstín – ťažba aktuálne nezasahuje do lesných porastov v SKCHVU014 Malé Karpaty, ktoré by mohli byť hniezdnymi či potravnými biotopmi tesára čierneho, ďatľa bielochrbtého či muchárika bielokrkého,
- Lom Prašník – v rekultivácií,
- Lom Pernek – realizované primerané posúdenie navrhovaného pokračovania ťažby kameňa v r. 2019; vplyv na druhy tesár čierny, ďateľ bielochrbtý a muchárik bielokrký nebol zistený.

Podľa Programu starostlivosti o CHVÚ Malé Karpaty vypracovaného na roky 2023 – 2052 (nepublikované) stav populácií druhov, ktoré sú predmetom ochrany CHVÚ Malé Karpaty a následné dosiahnutie cieľov ochrany ovplyvňujú viaceré faktory, medzi najvýznamnejšie patria lesné hospodárstvo negatívne ovplyvňujúce vekovú štruktúru porastov (obnova starých porastov na lokalitách tradičných hniezdísk), rušivé pôsobenie technológií ťažby, približovania, dopravy dreva a zalesňovacích prác v hniezdnom období a disturbancie lesných ekosystémov (vetrové, námrazové kalamity).

Podľa KARASKA (2015) výberové druhy vtákov a ich biotopy sú v CHVÚ Malé Karpaty ohrozované najmä nevhodnou lesohospodárskou činnosťou spojenou s veľkoplošným odlesňovaním, ťažbou starých porastov a s vytváraním rozsiahlych holín. Významne sa na tom môžu podieľať aj vedľajšie faktory, najmä veterné kalamity, ktoré v ostatnom období postihli východnú časť CHVÚ. K degradácii biotopov dochádza tiež rozširovaním ťažby nerastných surovín. Tieto negatívne faktory ovplyvňujú aj druhy, ktoré sú dotknuté navrhovaným projektom – tesár čierny, ďateľ bielochrbtý a muchárik bielokrký (mierne negatívny vplyv).

Všetky tri druhy v strednodobom horizonte vykazujú stabilný populačný trend a to tak na celoslovenskej úrovní ako aj na úrovni CHVÚ Malé Karpaty (KARASKA 2015, ČERNECKÝ 2020). Analýzou drevinovej a vekovej štruktúry lesných porastov v CHVÚ Malé Karpaty (stav databázy k 1.1.2023) bolo zistené, že porastov s vekom nad 80 rokov (zohľadnilo sa aj „zostarnutie“ porastov od začiatku platnosti PSoL) s dominanciou duba, buka alebo iných pôvodných drevín (lipy, jaseň, hrab) je v súčasnosti 26 156 ha, čo je 51,66 % z výmery CHVÚ (50 633,6 ha). Porastov s dominanciou buka (zastúpenie buka 50 a viac %) je podľa tejto analýzy 15 685 ha, čo je 30,98 % z výmery CHVÚ (50 633,6 ha). Predpokladám, že reálna výmera týchto porastov bude o niekoľko sto hektárov nižšia, pretože PSoL zachytáva stav na začiatku ich platnosti a práve do porastov s vekom nad 80-90 rokov bývajú umiestňované obnovné ťažby realizované v CHVÚ Malé Karpaty takmer výlučne rúbaňovým spôsobom, kde staré porasty sú vyťažené a sú nahradené mladinami.

Jedným z cieľov ochrany tesára čierneho a muchárika bielokrkého je zabezpečiť viac ako 25 000 ha starších lesných porastov s dominanciou duba a buka s vekom nad 80 rokov, pričom tieto porasty majú tvoriť viac ako 40 % výmery CHVÚ Malé Karpaty. S výmerou 26 156 ha sa tak javí, že tento cieľ ochrany je naplnený i keď neurčitosťou je rozsah plôch vyrúbaných od začiatku platností PSoL. Podobne jedným z cieľov ochrany ďatľa bielochrbtého je zabezpečiť viac ako 15 000 ha starších lesných porastov s dominanciou buka s vekom nad 80 rokov, pričom tieto porasty majú tvoriť viac ako 40% výmery CHVÚ Malé Karpaty. S výmerou 15 685 ha sa tak javí, že tento cieľ ochrany je v absolútnom vyjadrení naplnený i keď neurčitosťou je rozsah plôch vyrúbaných od začiatku platností PSoL. V relatívnom vyjadrení je pravdepodobne v cieľoch ochrany chyba, pretože 15 000 ha tvorí len cca 30 % z výmery CHVÚ a nie 40 % ako je uvedené v cieľoch ochrany. Treba však tiež zdôrazniť, že veľká väčšina porastov nad 80 rokov nespĺňa parameter „štruktúra hniezdneho a potravného biotopu“, pretože nedosahuje v cieľoch ochrany nastavené parametre stromov na dožitie a množstva odumretých a odumierajúcich stromov (hlavne v kategórií hospodárskych lesov).

Prihliadnuc na uvedené považujem síce obhospodarovanie lesov za významný faktor ovplyvňujúci druhy, ktoré sú dotknuté projektom, avšak t.č. nemá významný kumulatívny negatívny vplyv na uvedené druhy. Tento predpoklad však bude v platnosti len za predpokladu zachovania či posilnenia súčasných trendov v parametroch zlepšujúcich stav biotopov dotknutých druhov (zvyšovanie priemerného veku porastov, zachovanie alebo predlženie rubnej a obnovnej doby, zachovania lebo zvýšenie výmery porastov ponechaných bez zásahov, ponechávanie stromov na dožitie, ponechávanie odumretého dreva v porastoch...).

Náhodnú ťažbu ako nepredvídateľný faktor nie je možné v rámci kumulatívnych reálne vyhodnotiť. Podľa platnej legislatívy (zákon o lesoch, zákon o ochrane prírody a krajiny) podlieha v prípade prekročenia zákonom stanoveného limitu schvaľovaciemu režimu, ktorý by mal zabezpečiť zachovanie alebo zlepšenie stavu predmetov ochrany a dosiahnutie cieľov ochrany.

Záver hodnotenia

Ako plány s možným kumulatívnym vplyvom boli identifikované všetky PSoL v CHVÚ, ktoré ako dokumentácia ochrany prírody a krajiny (§ 54 ods. 2 písm. f) zákona č. 543/2002 Z.z. v platnom znení) neboli predmetom primeraného hodnotenia podľa § 28 zákona č. 543/2002 Z.z. Vybraté parametre (hlavne plocha porastov nad 80 rokov), ako aj populačné trendy dotknutých druhov v CHVÚ Malé Karpaty poukazujú na to, že ich populácie sú stabilné a ciele ochrany stanovené programom starostlivosti o CHVÚ Malé Karpaty sú dosahované, okrem parametra „štruktúra hniezdneho a potravného biotopu“, pretože len menšia časť porastov dosahuje nastavené parametre stromov na dožitie a množstva odumretých a odumierajúcich stromov. Vzhľadom na uvedené považujem síce obhospodarovanie lesov za významný faktor ovplyvňujúci druhy, ktoré sú dotknuté projektom, avšak t.č. nemá významný kumulatívny negatívny vplyv na uvedené druhy.

Tento predpoklad však bude v platnosti len za predpokladu zachovania či posilnenia súčasných trendov v parametroch zlepšujúcich stav biotopov dotknutých druhov

Ako projekty s možným kumulatívnym vplyvom boli identifikované projekty zamerané na rozšírenie ťažby v lomoch situovaných v CHVÚ Malé Karpaty alebo v jeho tesnej blízkosti. Hodnotením bolo zistené, že t.č. nemajú významný kumulatívny negatívny vplyv na uvedené druhy.

6. HODNOTENIE VPLYVOV PROJEKTU NA INTEGRITU ÚZEMÍ SÚSTAVY NATURA 2000

Ako podklad pre vyhodnotenie vplyvu na integritu územia sústavy Natura 2000 mi poslúžili čiastkové vyhodnotenia pre dotknuté územia resp. ciele a predmety ochrany z kapitoly 4.

Vplyv na integritu SKCHVU014 Malá Karpaty

- *Ficedula albicollis, Dryocopus martius, Dendrocopos leucotos* – minimálny vplyv na integritu, pretože realizácia navrhovanej činnosti môže s veľmi malou pravdepodobnosťou brániť alebo spôsobiť oneskorenie pri dosahovaní cieľov ochrany a to nepriamo nepatrným znížením výmery biotopu druhov, ktoré sú predmetom ochrany SKCHVU014 Malé Karpaty.

Záver:

Na základe predloženého hodnotenia môžem konštatovať že realizácia projektu ,,Lošonec – stavebný kameň, paleobazalt: Ťažba výhradného ložiska nevyhradeného nerastu“ nebude mať významný negatívny vplyv na predmety a ciele ochrany SKCHVU014 Malé Karpaty a zároveň nebude mať vplyv na integritu sústavy území Natura 2000.

7. NÁVRH ZMIERŇUJÚCICH OPATRENÍ

Časové obmedzenia počas odlesnenia dobývacieho priestoru určeného na pokračovanie ťažby

Odlesnenie realizovať mimo hniezdneho obdobia, t.j. od 15.7. do 31.1. čo eliminuje možnosť priameho usmrtenia či vyrušovania počas hniezdenia druhov, ktoré sú dotknuté navrhovaným projektom.

Biologicko-administratívne opatrenia

Úplné kompenzovanie negatívneho vplyvu hodnotenej činnosti na CHVÚ Malé Karpaty - stratu 9,7 ha starých dubových a bukových lesov - je možné realizovať nasledovne:

- kúpou 9,7 ha dubového alebo bukového lesa s vekom 100 a viac rokov a jeho ponechaním na prirodzený vývoj, alebo
- prenájmom 9,7 ha dubového alebo bukového lesa s vekom 100 a viac rokov a jeho ponechaním na prirodzený vývoj, alebo
- výkupom 2 000 dubov alebo bukov z hlavnej etáže v porastoch s vekom 100 a viac rokov a ich ponechaním na dožitie.

Vzhľadom na fakt, že hodnotením sa preukázal len mierny negatívny vplyv na 3 druhy, ktoré sú predmetom ochrany nie je nevyhnutné realizovať kompenzačné opatrenia v tomto rozsahu.

Ako vhodné zmierňujúce opatrenia možno považovať opatrenie č. 2 a opatrenie č. 3 pričom o jeho rozsahu a časovom harmonograme je potrebné rozhodnúť v ďalších etapách povoľovacieho konania (napr. v konaní o súhlase na ničenie biotopov podľa § 6 zákona č. 543/2002 Z.z.).

Zmierňujúce opatrenia je nevyhnutné realizovať v úzkej súčinnosti so Štátnou ochranou prírody SR, Správou CHKO Malé Karpaty (napr. výber vhodného porastu/porastov). Ak sa ukážu navrhované a zrealizované opatrenia ako nedostatočné navrhnúť ďalšie zmierňujúce opatrenia, resp. modifikovať už existujúce tak, aby bola dosiahnutá ich čo najvyššia efektivita.

8. ZÁVER PRIMERANÉHO HODNOTENIA

Navrhovaný projekt „Lošonec – stavebný kameň, paleobazalt: Ťažba výhradného ložiska nevyhradeného nerastu“ v k.ú. Lošonec je situovaný v chránenom vtáčom území SKCHVU014 Malé Karpaty.

Na základe vykonaného hodnotenia môžem konštatovať, že projekt nebude mať samostatne významný negatívny vplyv na predmety a ciele ochrany SKCHVU014 Malé Karpaty. Mierny negatívny vplyv na sústavu území Natura 2000 konkrétne na predmety a ciele ochrany CHVU Malé Karpaty bol zistený pri nasledovných druhoch:

- *Ficedula albicollis, Dryocopus martius, Dendrocotos leucotos*

Samostatne ani v kombinácií s inými známymi projektami, plánmi a činnosťami nebude mať významný vplyv na integritu sústavy území Natura 2000.

V Banskej Bystrici, dňa 15.7.2024

Vypracoval: Ing. Marián Jasík

POUŽITÉ ZDROJE ÚDAJOV A LITERATÚRA

1. Správa podľa článku 17. Smernice o biotopoch za obdobie 2013-2018, zverejnená na: http://cdr.eionet.europa.eu/sk/eu/art17/envxlw3vq/ a http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=15&lang=sk

2. Štandardný dátový formulár území Natura 2000 (SDF), zverejnený na: https://cdr.eionet.europa.eu/sk/eu/n2000/envzxlm4w/

3. ATLAS DRUHOV EURÓPSKEHO VÝZNAMU PRE ÚZEMIA NATURA 2000 NA SLOVENSKU. 1. slov. vyd., 2011: Slovart, Bratislava, 520 str.

4. ČERNECKÝ, J., LEŠO, P., RIDZOŇ, J., KRIŠTÍN, A., KARASKA, D., DAROLOVÁ, A., FULÍN, M., CHAVKO, J., BOHUŠ, M., KRAJNIAK, D., ĎURICOVÁ, V., LEŠOVÝ, A., ČULÁKOVÁ, J., SAXA, A., DURKOŠOVÁ, J., ANDRÁŠ, P., 2020: Stav ochrany vtáctva na Slovensku v rokoch 2013 – 2018. Banská Bystrica: ŠOP SR, 105 PP. PRÍLOHA 1111 PP.

5. DANKO, Š., DAROLOVÁ, A., KRIŠTÍN, A. (eds), 2002: Rozšírenie vtákov na Slovensku. Veda – Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 688 pp.

6. GÚGH, J., TRNKA, A., KARASKA, D., RIDZOŇ, J., 2015: Zásady ochrany európsky významných druhov vtákov a ich biotopov, Štátna ochrany prírody Slovenskej republiky, Banská Bystrica, 332 pp.

7. KARASKA, D., TRNKA, A., KRIŠTÍN, A., RIDZOŇ, J., 2015: Chránené vtáčie územia Slovenska. Štátna ochrana prírody SR, Banská Bystrica, 380 str.

8. RIDZOŇ, J., KARASKA, D., TOPERCER, J., 2015: Aktuálny stav výberových druhov vtákov v chránených vtáčích územiach na Slovensku. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Banská Bystrica. 320 pp.

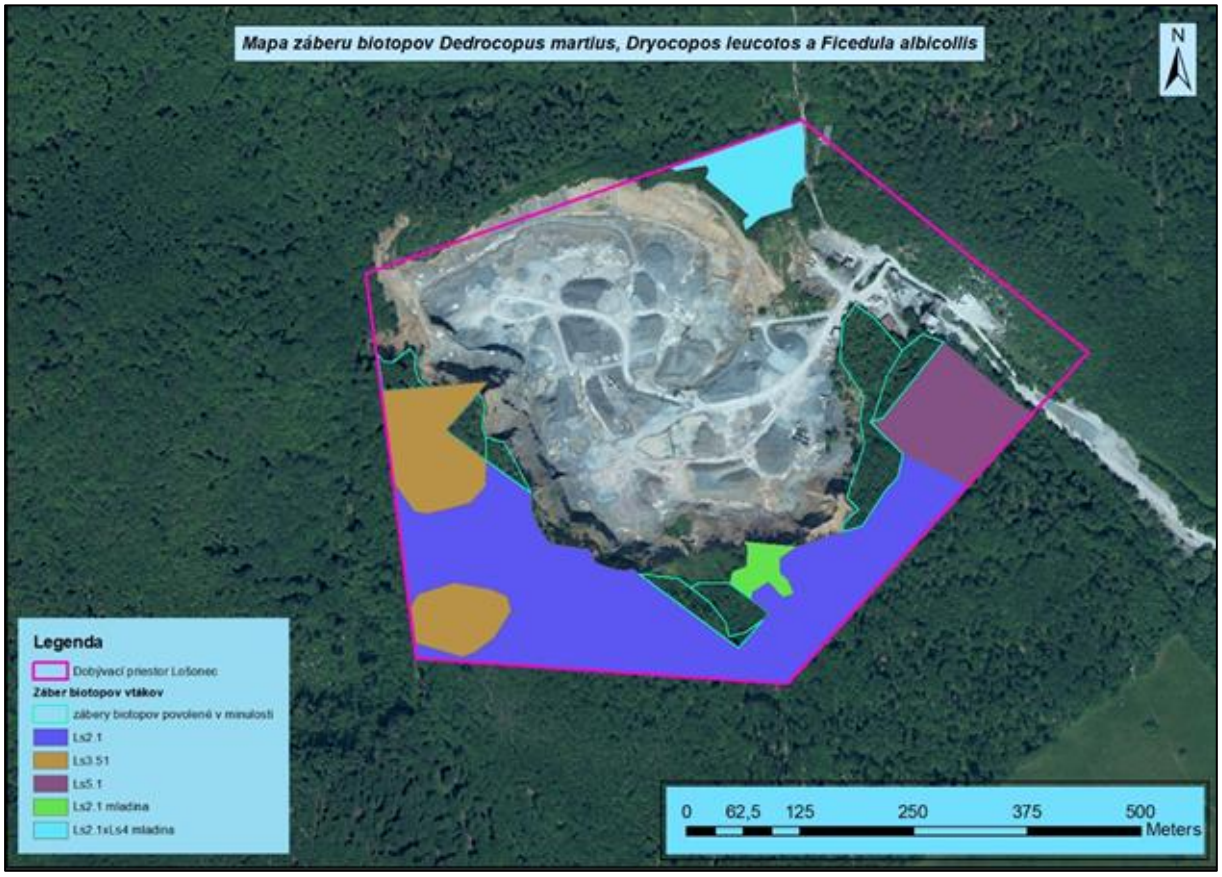
9. ŽIAČIKOVÁ R., SAXA A., MÚTŇANOVÁ M., ČERNECKÝ J., RYBANIČ R., SAXOVÁ A., 2023: Metodika primeraného hodnotenia vplyvov plánov, programov a projektov na územia sústavy Natura 2000, ŠOP SR, Banská Bystrica, 68 pp.

PRÁVNE PREDPISY A DOKUMENTÁCIA

1. Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
2. Vyhláška MŽP SR č. 170/2021 Z.z. ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
3. Program starostlivosti o Chránené vtáčie územie Malé Karpaty na roky 2024 -2054 (nepublikovaný návrh), ŠOP SR, 54 pp.

PRÍLOHY

Príloha 1: Mapa záberu biotopov vtákov – *Dryocopus martius, Dendrocopos leucotos, Ficedula albicollis*

FOTODOKUMENTACIA

Lom Lošonec

Hniezdny biotop Ficedula albicolis a potravný biotop Dryocopus martius a Dendrocopus leucotos

Hniezdny biotop Ficedula albicolis a potravný biotop Dryocopus martius a Dendrocopus leucotos

80 – ročný dubový porast s formujúcou sa štruktúrou

235 – ročný dubový porast je najcennejšou časťou dobývacieho priestoru - hniezdny biotop Ficedula albicolis a potravný biotop Dryocopus martius a Dendrocopus leucotos

235 – ročný dubový porast je najcennejšou časťou dobývacieho priestoru - hniezdny biotop Ficedula albicolis a potravný biotop Dryocopus martius a Dendrocopus leucotos